

Medlem sigter til, ingenlunde kan siges at være aflægs, den er tværtimod smuk og blomstrende den Dag i Dag. Jeg er tilbøjelig til at mene, at den er mindre aflægs nu, end den var i 1814, som det ærede Medlem nævnedes. Man maa sige, at vor Folkeskole har gjort store Fremskridt siden den Tid, og jeg tillader mig at mene, at disse Fremskridt ikke mindst hænge sammen med det Forhold, der har været mellem Skolen og Kirken eller Menigheden. Og for at dette Udtryk Menigheden ikke skal tages i „en engere“ Forstand, som Biskop Martensen lejlighedsvis udtrykker sig, vil jeg sige: Sognemenigheden. Jeg tror, at dette, at Skolen har Kristendomsundervisning og i det hele er præget af Kristendom gennem saa vidt muligt kristelige Personligheder, har den allerstørste Betydning, for at Skolen kan holdes frisk, sund og ung, og derfor kan jeg ingenlunde være enig med det ærede Medlem og hans Meningsfæller i, at her er et Forhold, som man skulde søge at faa brudt snarest muligt.

Efter disse mere almindelige Bemærkninger skal jeg holde mig til to Ting, til det, som det ærede Medlem kalder første Trin og andet Trin i Tilsynsrækken. Det tredje Trin behøve vi ikke at tale om, fordi det ikke vil blive forandret efter Lovforslaget. Jeg skal i Korthed holde mig til de to første. Med Hensyn til det første Trin: Skolekommissionen og dens Sammensætning, er jeg enig vel med næsten alle ærede Medlemmer her i Salen om, at vi bør have en Ændring i det bestaaende Forhold. Enhver, som fæster sin Opmærksomhed derpaa, vil let kunne skønne, at det er nyttigt og tjenligt. Vi have allerede gjort Skridt med Hensyn til Menighedsraadene i Retning af at faa det kirkelige og det almen-borgerlige skilt ud fra hinanden. Det er urimeligt, at Sogneraadene, der vælges efter helt andre Grunde end Hensyn til Skolens Tarv. Derfor finder jeg, at der er den største Grund til at se at faa dette Forhold ændret, og i det store og hele forekommer det mig, at den Maade, hvorpaa den højt-ærede Minister i Lovforslaget har søgt det ændret, er tilfredsstillende. Jeg skal ikke fordybe mig i det Spørgsmaal, om Præsten skal vælges eller være født Medlem. Jeg

er mest tilbøjelig til at tro, at man helst maa lade ham være født Medlem, navnlig fordi jeg ikke i Almindelighed finder det heldigt, at Præsterne kastes for meget ind i Valgagitationen, hvilket let kan skade deres Gerning; men jeg lægger mindre Vægt derpaa. Jeg vil dog sige, at naar Præster selv, ikke een, men mange, have udtalt sig om, at de helst saa, at de maatte blive valgte, for saa kunde der ikke klages over, at de vilde være Herrer, men saa viste det sig, at de gerne vilde være Tjenere, vil jeg finde, at det er en meget smuk Udtalelse fra deres Side, men netop denne Udtalelse er for mig Vidnesbyrd om en Tankegang hos disse Præster, som gør, at jeg trygt turde være med til at lade dem være fødte Medlemmer. Men i øvrigt lægger jeg, som sagt, ikke meget stor Vægt paa dette Spørgsmaal, saa jeg vil for mit Vedkommende kunne gaa med til, hvad man nu maatte kunne enes om.

Der er et andet Forhold, jeg her ønsker at drage frem. Jeg har fra Begyndelsen tænkt at ville fremdrage det, og det glæder mig, at det i Gaar blev fremdraget af det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller). Man synes almindeligt at gaa ud fra som givet, at det er en ganske simpel og selvfølgelig Ting, at Lærerne kunne vælges ind i Skolekommissionen. Jeg for mit Vedkommende har fra Begyndelsen været noget betænkelig i saa Henseende, og jeg skal anføre Grundene dertil. Det er for det første den, der blev anført af det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds, at der i og for sig er noget ulogisk i, at en Mand skal være med i Tilsynet for sin egen Skole. Det er sikkert nok, men det tror jeg dog ikke er det værste derved. Det værste er, at naar der er flere Skoler i et Sogn — og der kan jo være 10—12—14—15 —, og man faar indvalgt en enkelt af Lærerne, som saaledes delvis undrages Tilsyn med sin egen Skole, medens han er med i Tilsynet for de andre Skoler, vil det meget let, tror jeg, fremkalde et mindre heldigt Forhold mellem Lærerne indbyrdes. Dette Hensyn er blevet gjort stærkt gældende af flere Lærere, som jeg har talt med. Jeg skal derfor henstille til Udvalget nærmere at overveje dette Spørgsmaal.

Dernæst vil jeg gøre en Bemærkning om Nævnet. Fra Begyndelsen har jeg været betænkelig derved, men jeg vil dog sige, at mine Betæneligheder ere svundne, og jeg indser, at Nævnet i alt Fald har det gode ved sig, at det knytter Beboerne i de enkelte Skoledistrikter særlig til Di-